

Rapport

Rapport betreffende een klacht over Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant.

Datum: 7 december 2011

Rapportnummer: 2011/355

Achtergrond

Bas1 is 16 jaar oud, zijn ouders zijn in 2001 gescheiden. Bas is toen bij zijn moeder blijven wonen. In 2003 is bij beschikking van de rechtbank de gewone verblijfplaats van Bas bij zijn moeder bepaald; er werd een omgangsregeling met zijn vader vastgesteld. Sinds de echtscheiding zijn er tussen de ouders van Bas meerdere juridische procedures over de formele afwikkeling van de echtscheiding geweest. In 2007 heeft de vader van Bas bij de politie een aangifte ingediend van kindermishandeling door de moeder van Bas. In maart 2008 hebben vader en Bas samen een melding gedaan van kindermishandeling. Dit was voor de politie reden om Bureau Jeugdzorg in te schakelen waarna Bas in de crisisopvang is geplaatst. Van hieruit is hij vervolgens, via een tijdelijk verblijf bij een schoolvriend, bij zijn vader gaan wonen. Daar woont hij op dit moment nog steeds. Na een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming is er in november 2008 een ondertoezichtstelling uitgesproken. In het kader van de ondertoezichtstelling zou worden bekeken welke hulpverlening noodzakelijk was om Bas zich positief te laten ontwikkelen. In november 2010 is de ondertoezichtstelling beëindigd. Bureau Jeugdzorg heeft geen redenen gezien om een verlenging aan te vragen nu het veel beter ging met Bas zelf en er een aantal zekerheden zijn gecreëerd die beschermend zijn voor zijn ontwikkeling. Verzoekster, de moeder van Bas, is het niet eens met de wijze waarop Bureau Jeugdzorg uitvoering heeft gegeven aan de ondertoezichtstelling. Een aantal van de daarover bij Bureau Jeugdzorg behandelde klachten (in augustus 2010) hebben tot dit onderzoek geleid.

Huidige situatie

In de periode na het indienen van de klacht bij de Nationale ombudsman heeft de rechtbank zich op verzoek van de moeder van Bas uitgesproken over wat nu precies de betekenis is van het contactverbod, dit tijdelijk contactverbod heeft de rechter haar op 30 november 2009 opgelegd.

De moeder van Bas heeft de Nationale ombudsman laten weten dat Bas zelf een verzoekschrift bij de rechtbank heeft ingediend met het verzoek zijn vader met het eenhoofdig gezag te belasten. Op 30 mei 2011 heeft er in het kader van dat verzoekschrift bij de rechtbank een zitting plaatsgevonden. Ook op 21 september 2011 heeft er geen zitting met partijen plaatsgevonden, wel is de zaak behandeld. De uitkomst van de behandeling van de zaak van 21 september 2011 is dat de beslissing rondom het gezag wordt aangehouden en dat er in de tussentijd onderzoek wordt gedaan door middel van forensische mediation waarbij onder meer wordt bekeken welke beslissing rondom het gezag in het belang van Bas is en wat Bas belemmert in zijn contact met zijn moeder en op welke wijze dat kan worden hersteld. Voor deze mediation is een deskundige benoemd. Op 13 maart 2012 vindt de volgende zitting plaats. Voor die tijd moet de mediation zijn afgerond.

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de wijze waarop Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant uitvoering geeft aan de door de rechter uitgesproken ondertoezichtstelling partijdig is.

Bevindingen

Visie moeder van Bas

1. Ter onderbouwing van haar klacht heeft de moeder van Bas onder meer aangedragen dat Bureau Jeugdzorg bij de uitvoering van de ondertoezichtstelling niet volgens het plan van aanpak van de Raad voor de Kinderbescherming en het eigen indicatiebesluit te werk is gegaan. Deze handelwijze heeft tot gevolg dat de moeder van Bas zich als moeder niet gehoord heeft gevoeld. Volgens de moeder van Bas laat Bureau Jeugdzorg na om de aan Bas geadviseerde ondersteuning van Bas te regelen dan wel deze zelf aan te bieden en ondersteunt de gezinsvoogd de vader in zijn verzoek om het eenhoofdig gezag te verkrijgen, terwijl dit volgens de moeder van Bas tegenstrijdig is met het advies van de Raad voor de Kinderbescherming waarin onder meer is geadviseerd om Bas georganiseerde en gespecialiseerde hulpverlening te bieden om Bas te helpen met het ernstige loyaliteitsconflict waar hij zich in bevindt. Ook zou de gezinsvoogd beweringen van de vader (over haar) niet op waarheid willen onderzoeken.

2. De moeder van Bas is van mening dat er sprake is van het ouderverstotingssyndroom (dit wordt ook wel het Parental Alienation Syndrome genoemd; hierna PAS-syndroom; N.o.) In het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming uit oktober 2008 is beschreven dat Bas kenmerken hiervan vertoont. Zij vindt het onverteerbaar dat Bureau Jeugdzorg deze mening niet is toegedaan, terwijl Bureau Jeugdzorg hierover geen expertise in huis heeft dus hier geen onderzoek naar kan doen en ook niet heeft gedaan. In plaats daarvan laat Bureau Jeugdzorg haar steeds weten dat alles het gevolg is van een conflict tussen de ouders. Zij is echter van mening dat het ouderconflict het gevolg is van het PAS-syndroom. Zij voelt zich door haar zoon verstoten en probeert dit ongedaan te maken. Daar is het ouderconflict uit voort gekomen. Haar ex-man wil niet meer met haar communiceren en Bureau Jeugdzorg weigert zich daarmee te bemoeien, waarmee de vader het ouderconflict in stand kan houden. Door de opstelling van Bureau Jeugdzorg hierin blijft Bas het slachtoffer van het PAS-syndroom en wordt de verwijdering tussen hem en zijn moeder alleen maar groter. Het negatieve beeld dat Bas van zijn moeder heeft wordt door de houding van Bureau Jeugdzorg, bijvoorbeeld door het ondersteunen van het verzoek om eenoudergezag, steeds bevestigd.

3. De moeder van Bas is van mening dat Bureau Jeugdzorg, met het standpunt dat tijdens de ondertoezichtstelling het maximale is bereikt, daarmee de eigen incompetentie onderstreept en geen inzicht heeft in de mogelijke emotionele schade die Bas door dit alles

heeft opgelopen. Ook geeft Bureau Jeugdzorg hiermee aan geen inzicht te hebben in het PAS-syndroom en de (psychische) mishandeling die Bas daarmee wordt aangedaan.

De geboden hulpverlening aan Bas

4. Bureau Jeugdzorg heeft zich veel te veel laten leiden door haar zoon en zijn vader en het Raadsrapport (uit oktober 2008; Nationale ombudsman) nauwelijks serieus genomen. In het plan van aanpak van de Raad was opgenomen dat Bas georganiseerde en gespecialiseerde hulpverlening moest gaan volgen. Bureau Jeugdzorg heeft naar aanleiding daarvan in het indicatiebesluit van 8 juni 2009 opgenomen "dat Bureau Jeugdzorg onderzoek bij (...) gaat ondersteunen zodat duidelijkheid kan komen over de benodigde begeleiding die hij behoeft." De vader van Bas wilde aanvullend onderzoek bij Bas laten verrichten. Bureau Jeugdzorg heeft daarvoor een indicatie afgegeven. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat er aanvullend onderzoek is uitgevoerd door De Viersprong, een landelijke instelling voor persoonlijkheidsproblematiek. De moeder van Bas is daar door De Viersprong niet van op de hoogte gesteld, zij kwam hier toevallig achter via de school van Bas. Bij de doorverwijzing naar De Viersprong is gebruik gemaakt van een rapport van een andere psycholoog dat vol met onjuistheden en suggesties stond. De moeder van Bas wist niet van het bestaan van dit rapport tot zij eind 2009 inzage in het dossier van Bureau Jeugdzorg had gekregen. Ook kwam zij in het dossier een voor haar nog onbekend verslag tegen van een andere psycholoog, daterend van maart 2009. De Viersprong heeft geconcludeerd dat Bas vooral rust nodig had. Bureau Jeugdzorg heeft geen inzage gehad in het volledige onderzoek door De Viersprong omdat Bas daar geen toestemming voor had gegeven. De moeder van Bas is niet in dit onderzoek betrokken, de vader van Bas wel en zij kan daarom niet beoordelen of de uitspraken van vader juist zijn geweest. Dit alles heeft ertoe geleid dat zij bij De Viersprong en bij Bureau Jeugdzorg heeft aangegeven het niet eens te zijn met het doen van onderzoek naar Bas. De moeder van Bas heeft als ouder met gezag geen toestemming gegeven voor dit onderzoek. Dit onderzoeksrapport dat in omloop is, is zonder haar toestemming in op basis van onjuiste gegevens verricht. De moeder van Bas is van mening dat Bureau Jeugdzorg ernstig tekort geschoten is door gebruikmaking van dit onderzoek en vindt het vreemd dat Bureau Jeugdzorg de aanbeveling om geen verdere hulp voor Bas te zoeken zomaar opvolgt, zonder inzage te hebben in de onderzoeksresultaten. De moeder van Bas vindt het niet in het belang van Bas dat niemand, behalve zijn vader, de beschikking heeft over dit rapport. De toenmalige gezinsvoogd had de moeder van Bas toegezegd dat zij de onderzoeksgegevens kon inzien op het moment dat Bureau Jeugdzorg deze had ontvangen. Toen de onderzoeksgegevens bij Bureau Jeugdzorg waren, heeft zij deze zonder inzage door de moeder van Bas teruggestuurd naar De Viersprong. De reden daarvoor was dat zij het vertrouwen van Bas niet wilden schaden. Hij had via de advocaat van zijn vader laten weten dat zij geen inzage mocht hebben in de onderzoeksresultaten. De moeder van Bas vraagt zich af of Bas dit zelf heeft bedacht of zijn vader, want welk kind van veertien bedenkt nu zoiets? Zij is wel opgelucht dat De Viersprong haar

mondeling heeft laten weten dat zij hebben gerapporteerd dat er geen sprake is geweest van mishandeling of verwaarlozing, een beschuldiging van haar ex-partner waarvan hij ook aangifte heeft gedaan, zonder dat dit tot vervolging heeft geleid.

5. Begin 2010 is Bas van school gewisseld. Hij is naar een internaat in België gegaan. Van tevoren is Bureau Jeugdzorg noch de moeder van Bas daarvan op de hoogte gesteld, zij heeft hiervoor dus ook geen toestemming gegeven. De moeder van Bas vindt het onbegrijpelijk dat Bureau Jeugdzorg hieraan voor vader geen consequenties heeft verbonden. Nadat Bas naar het internaat is gegaan hebben Bas en zijn vader geweigerd de moeder van Bas de contactgegevens van deze school verstrekken. Ook Bureau Jeugdzorg heeft deze gegevens niet aan de moeder van Bas gegeven. De moeder van Bas vindt het onbegrijpelijk dat aan de vader van Bas geen schriftelijke aanwijzing is gegeven haar alsnog de adresgegevens te verstrekken. Zij is van mening dat Bureau Jeugdzorg op deze wijze indirect meewerkt aan de weigering van haar ex-partner om de contactgegevens van de nieuwe school te verstrekken. Zij is van mening dat de gezinsvoogd daarmee weer volledig meegaat met de wens van de vader en ziet niet in waarom zij met het op de hoogte zijn van de contactgegevens van de school de ontwikkeling van Bas bedreigt. Daarnaast heeft zij als moeder (met gezag) het recht om te weten waar haar kind naar school gaat en zij vindt het niet aan Bas om te bepalen of zij deze gegevens wel of niet krijgt. De moeder van Bas is van mening dat het in stand houden van een vertrouwensband tussen de gezinsvoogd en Bas (de reden waarom zij niet op de hoogte wordt gesteld van het adres van de nieuwe school) niet het doel van de ondertoezichtstelling is. Zij is van mening dat de gezinsvoogd de beeldvorming van Bas over zijn moeder moet verbeteren en dat dat niet gebeurt wanneer de gezinsvoogd meegaat in de weigering de contactgegevens van de school te verstrekken. Zij ervaart dit als diskwalificatie van haarzelf als ouder. Zij is juist van mening dat wanneer de gezinsvoogd de gegevens aan moeder verstrekt, ook over het onderzoek door De Viersprong, dat zij daarmee aan Bas een signaal afgeeft dat zijn moeder belangrijk is in plaats van dat hij ziet dat zij door iedereen buitenspel wordt gezet. Zolang de gezinsvoogd Bas de ruimte geeft om te bepalen wat hij wil en daarmee rekening houdt, zal er geen resultaat worden geboekt omdat Bas wordt beïnvloed door zijn vader.

6. Nu de rechter op 21 september 2011 forensische mediation aan Bas en zijn moeder heeft opgelegd, is daarmee door de rechter erkend dat haar klacht over Bureau Jeugdzorg, dat deze zich onvoldoende heeft ingezet om tot een oplossing te komen, terecht is geweest. De rechter heeft er slechts één zitting voor nodig gehad om tot die uitspraak te komen en heeft de andere partij, Bas, min of meer 'gedwongen' mee te werken aan een oplossing.

De ondersteuning van vader in het verzoek om eenhoofdig gezag

7. De moeder van Bas vat het heel ernstig op dat Bureau Jeugdzorg het plan van haar zoon om zelfstandig het één-oudergezag voor zijn vader op te eisen, ondersteunt.

Daarmee kiest haar zoon weer tussen een van zijn beide ouders. Met het geven van de ondersteuning van dit verzoek, namelijk een positief advies daarover nadat de ondertoezichtstelling is beëindigd, mengt Bureau Jeugdzorg zich in een juridische procedure tussen moeder en zoon en dit draagt zeker niet bij aan een betere verstandhouding tussen hen. Integendeel, dit versterkt het negatieve beeld van haar dat Bas heeft sinds hij bij zijn vader woont. Zij is van mening dat je het een kind niet aan mag doen om tussen zijn ouders te kiezen en gaat daarom geen verweer hier tegen voeren. De moeder van Bas heeft op het laatste moment toch besloten om naar de zitting te gaan omdat zij haar stem wilde laten horen en daardoor ook de gelegenheid kreeg om haar zoon te zien en haar zoon de gelegenheid te geven haar te zien.

De beweringen die niet op waarheid worden onderzocht

8. De vader van Bas beweert onwaarheden, die door de gezinsvoogden in het dossier van Bureau Jeugdzorg tegengesproken hadden kunnen worden wanneer zij deze hadden geverifieerd. Zo beweert de vader dat zij zich niet heeft gehouden aan de omgangsregeling en heeft hij ook valse aangiften gedaan, namelijk dat zij Bas zou hebben mishandeld. De moeder van Bas is van mening dat uit geen enkel rapport of contact met Bureau Jeugdzorg blijkt dat de leugens van haar ex-partner door Bureau Jeugdzorg zijn geverifieerd. Zij is nooit vervolgd voor de vermeende mishandeling. Op basis van de aanwezige stukken had Bureau Jeugdzorg al kunnen concluderen dat haar ex-partner de waarheid niet sprak over de mishandeling, terwijl hij vol is blijven houden dat dit wel het geval is geweest. Dit is voor haar een van de bewijzen dat Bureau Jeugdzorg partijdig is, anders had het de uitspraken van de vader van Bas wel geverifieerd.

De discussie over de reikwijdte van het contactverbod

9. Op 30 november 2009 heeft de kinderechter een beschikking afgegeven waarin is bepaald dat er tijdelijk geen contact tussen moeder en zoon zal zijn. Door Bureau Jeugdzorg is dit opgevat als zijnde een volledig contactverbod, dus ook geen e-mail of telefonisch contact. De moeder van Bas betwist dit, zij is van mening dat de rechter, ondanks haar verzoek daartoe, geen omgangsregeling heeft vastgesteld en dat dat de invulling is van de bepaling dat er geen contact mag zijn. In een eerder vonnis heeft de rechter namelijk aangegeven dat brieven, telefoontjes en e-mails geen daadwerkelijk contact zijn. De moeder van Bas is van mening dat zij Bas dus wel mag bellen, schrijven en e-mailen.

Reactie op het verslag van bevindingen

10. In reactie op het verslag van bevindingen heeft de moeder van Bas een aantal aanvullingen op het verslag van bevindingen. Daar waar relevant zijn deze in de tekst toegevoegd. Daarnaast heeft zij in zijn algemeenheid opgemerkt dat uit het verslag van bevindingen over het geheel genomen het beeld naar voren komt van een moeder die haar

zoon heeft mishandeld waarna deze bij zijn vader is gaan wonen. Zij wil nogmaals benadrukken dat nooit is bewezen dat zij Bas heeft mishandeld, dit waren leugens van haar ex-partner. Daarnaast heeft Bas tijdens de kort geding procedure die er in maart 2008 heeft gespeeld omtrent zijn verblijfplaats, uitdrukkelijk aangegeven wel omgang met zijn moeder te willen op dezelfde wijze als hij tot dat moment met zijn vader heeft gehad.

11. Over de onduidelijkheid over het al dan niet bestaan van een contactverbod heeft de moeder van Bas nog aangegeven dat zij het Hof in november 2010 om uitleg over het contactverbod heeft gevraagd. Omdat daar geen belang meer bij was heeft het Hof zich daarover niet uitgelaten. Verder heeft mevrouw aangegeven dat de rechter, tijdens de behandeling van de zaak op 30 mei 2011 heeft gezegd dat er nooit een contactverbod is geweest op het moment dat de advocaat van Bas opperde dat zij zich niet aan het contactverbod hield. Zij vindt het jammer dat het vonnis erg summier is en dat dit daarin niet is opgenomen.

Visie Bureau Jeugdzorg

De geboden hulpverlening aan Bas

12. De ervaringen die Bureau Jeugdzorg met De Viersprong heeft zijn altijd goed. Via verschillende instanties is Bureau Jeugdzorg bij De Viersprong terecht gekomen. Bureau Jeugdzorg heeft de onderzoeksvragen, het korte verloop van het onderzoek en de conclusie gezien. Wat Bas niet wilde dat zij te lezen kregen hebben zij niet gezien. Wel is er contact geweest met de inhoudelijk deskundige die hen op de hoogte hield van het verloop van het onderzoek. Bas zelf was degene die had aangegeven niet te willen dat zijn moeder bij het onderzoek werd betrokken. Bureau Jeugdzorg is daarover met Bas in gesprek gegaan maar Bas bleef bij zijn beslissing.

13. Bureau Jeugdzorg is van mening dat het tijdens de uitvoering van de ondertoezichtstelling Bas centraal is blijven stellen om hem niet te belasten met de ernstig verstoorde relatie tussen zijn ouders. Beide ouders staan lijnrecht tegenover elkaar en samenwerking is niet mogelijk gebleken. Beide ouders hebben aangegeven zelf in het belang van Bas te handelen maar dat de ander een bedreiging voor de ontwikkeling van Bas vormde. Bas zelf is hiervan het slachtoffer. Bureau Jeugdzorg heeft zich ervoor ingezet om Bas met deze spanningen om te leren gaan. Contactherstel tussen Bas en zijn moeder is niet haalbaar gebleken. In het kader van de ondertoezichtstelling is het maximaal haalbare bereikt, Bas komt nu toe aan zijn ontwikkelingstaken. Daarom is de ondertoezichtstelling niet verlengd.

De ondersteuning van vader in het verzoek om eenhoofdig gezag

14. De beslissing van Bureau Jeugdzorg om een eventueel verzoek van de vader om eenhoofdig gezag te ondersteunen is gerelateerd aan het belang van Bas. Bas is niet

gebaat bij de strijd tussen zijn ouders over zaken waar beiden zeggenschap over hebben. Er moet een aantal zaken voor Bas worden geregeld, wat nu niet lukt omdat de ouders niet met elkaar communiceren. Bureau Jeugdzorg kiest met het ondersteunen van zo'n eventueel verzoek niet tegen de moeder van Bas of vóór haar ex-partner, maar voor Bas, die erbij gebaat is als er een muur tussen de ouders wordt gebouwd.

De beweringen die niet op waarheid worden onderzocht

15. De moeder van Bas heeft daarbij het voorbeeld genoemd van de aangifte door haar ex-echtgenoot van mishandeling door haar van Bas. Bureau Jeugdzorg heeft daarover laten weten dat het over de al dan niet gepleegde mishandeling heeft geconcludeerd dat beide visies (die van de moeder van Bas en die van de vader van Bas) tegenover elkaar staan. Wanneer Bureau Jeugdzorg zou vermoeden dat er overduidelijk sprake is van een leugen, dan benoemt Bureau Jeugdzorg dit als dat "vader in de probleemanalyse dingen anders benoemt dan uit andere bronnen blijkt en dat Bureau Jeugdzorg zich ernstig zorgen maakt over het feit dat dit anders wordt beschreven door de vader". Ten aanzien van het andere voorbeeld van de moeder van Bas, dat er in het plan van aanpak wordt geschreven over het al dan niet nakomen van de omgangsregeling van Bas met zijn vader, is Bureau Jeugdzorg van mening dat het duidelijk heeft aangegeven dat het hier de meningen van alle betrokkenen betreft. Bureau Jeugdzorg geeft geen oordeel over de waarheid van de beschuldigingen, maar vindt het bestaan van dit conflict wel relevant. Om die reden wordt het in de probleemanalyse meegenomen.

Relevante informatie uit het dossier van Bureau Jeugdzorg

De geboden hulpverlening aan Bas

16. In het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming uit oktober 2008 staat beschreven dat de relatie met moeder erg verstoord is geraakt. Het gedrag van Bas vertoont haast kenmerken passend bij het PAS-syndroom, er blijkt in elk geval duidelijk sprake te zijn van een loyaliteitsconflict. Bij de invulling van de ondertoezichtstelling is dan ook onder meer van belang dat de beide ouders begeleid moeten worden in de omgang met en opvoeding van Bas. Ook moet de hulpverlening na één jaar worden geëvalueerd met als graadmeter groei in de ontwikkeling van Bas. Deze moet weerspiegeld zijn in zijn beleving van zijn ouders en de omgang met zijn moeder moet genormaliseerd zijn.

17. De rechtbank heeft op 28 november 2008 Bas onder toezicht van Bureau Jeugdzorg gesteld. In de uitspraak is onder meer opgenomen dat er sprake is van een zeer zorgelijke situatie, Bas zit in een loyaliteitsconflict en zijn ouders zijn niet in staat de ouderstrijd te beëindigen om een betere situatie voor Bas te creëren. Er zal moeten worden bekeken welke hulpverlening voor Bas noodzakelijk is om hem zich positief te laten ontwikkelen.

18. In het plan van aanpak van 8 juni 2009 staat beschreven wat de grond en het doel van de ondertoezichtstelling is. Hierin wordt ook geciteerd uit het rapport van de Raad voor de Kinderbescherming van 1/10/2008. Er wordt onder andere beschreven "Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat (...) in ernstige mate in zijn ontwikkeling wordt bedreigd" en "Daarnaast is sprake van een loyaliteitsconflict". En "Hij heeft een ideaalbeeld van vader en de beleving van moeder is extreem negatief gekleurd. Hij onderdrukt zijn gevoelens". In de evaluatie van het plan van aanpak van 23 september 2009 staat beschreven hoe de uitvoering van de ondertoezichtstelling het eerste jaar is verlopen. Er zijn in dat jaar twee gezinsvoogden bij de zaak betrokken geweest. De vader van Bas en Bas hebben een andere mening over de beide gezinsvoogden dan de moeder van Bas. De situatie is niet verbeterd. Alle partijen beschrijven de situatie dat er nog spullen van Bas bij zijn moeder zijn en dat zijn moeder nog geld van hem heeft. De rechter heeft op 1 oktober 2008 in een kort geding uitgemaakt dat deze zaken aan Bas overgedragen moeten worden, maar dat is ten tijde van de evaluatie nog niet gebeurd. Voor Bas en zijn vader is dit het bewijs dat moeder invloed op Bas wil blijven uitoefenen. Moeder is van mening dat Bas deze spullen gebruikt om het conflict met haar tegen elke prijs in stand te houden om zo zijn weigering tot contact te kunnen rechtvaardigen. De gezinsvoogd zegt daarover dat het bij het contactherstel tussen Bas en zijn moeder voor Bas belangrijk is om allereerst zijn spullen en geld terug te krijgen, zonder voorwaarden. Het feit dat zijn moeder voorwaarden stelt geeft Bas het gevoel dat hij door haar niet serieus wordt genomen en dat hij geen ruimte krijgt om zichzelf te zijn. Deze ruimte ervaart hij wel bij zijn vader.

19. Op 26 november 2009 heeft de rechtbank de ondertoezichtstelling met een jaar verlengd. In de uitspraak is onder meer opgenomen dat het op dat moment nog steeds actueel was dat Bas zich in een loyaliteitsconflict bevond en dat zijn ouders niet in staat waren om een betere situatie voor Bas te creëren door hun onderlinge strijd te beëindigen.

20. Uit de contactjournaals is naar voren gekomen dat moeder en Bureau Jeugdzorg twee verschillende visies hebben over de beeldvorming over moeder bij Bas. Moeder is van mening dat deze negatief wordt beïnvloed door vader terwijl Bureau Jeugdzorg zich inspannt om Bas erover te laten nadenken contact met zijn moeder te hebben. Uit de contactjournaals is ook naar voren gekomen dat Bureau Jeugdzorg regelmatig met Bas heeft gesproken. Thuis, zowel in aanwezigheid van zijn vader, als ook alleen met Bas, heeft Bureau Jeugdzorg gesprekken alleen met vader gevoerd onder meer over de gang van zaken rondom het verstrekken van de contactgegevens van de school, maar ook over de twijfels van vader of hij Bas niet meer zou moeten dwingen het contact met zijn moeder aan te gaan. In de gesprekken met Bas is onder andere gesproken over het al dan niet verstrekken van de contactgegevens van de school, maar ook over het aangaan van een gesprek met zijn moeder en over hoe Bas de relatie met zijn moeder zag. Ook blijkt uit de contactjournaals dat Bureau Jeugdzorg regelmatig contact heeft gehad met de moeder van Bas over de gang van zaken. Wanneer de moeder van Bas, veelal per e-mail, een vraag stelt of problemen aankaart, is daar vanuit Bureau Jeugdzorg inhoudelijk op gereageerd.

21. Uit een e-mailwisseling tussen de moeder van Bas en één van de bij de ondertoezichtstelling betrokken gezinsvoogden, mevrouw B., is te lezen dat het voor de samenwerking met Bas van belang is dat de gezinsvoogd een neutrale positie behoudt. Om die reden wilde zij vader geen schriftelijke aanwijzing geven om de moeder van Bas de adresgegevens te verstrekken. De reden daarvan is dat Bas niet wil dat zijn moeder de adresgegevens krijgt en het verstrekken van de gegevens, tegen de wil van Bas in, zou de vertrouwensband tussen Bas en de gezinsvoogd schaden. Bas heeft er geen bezwaar tegen als zij inhoudelijk over zijn school wordt geïnformeerd en de gezinsvoogd heeft de moeder van Bas op 22 januari en 2 februari 2010 over de actuele situatie van Bas geïnformeerd.

De ondersteuning van vader in het verzoek om eenhoofdig gezag

22. Hierover is in de contactjournals terug te lezen dat Bureau Jeugdzorg dat gaat ondersteunen op het moment dat de vader van Bas dat verzoek in gaat dienen. Bureau Jeugdzorg heeft niet het plan gehad om zelf zo'n verzoek in te dienen. De vader van Bas is terughoudend in het indienen van zo'n verzoek, hij verwacht daar heel veel mee los te maken. Uiteindelijk is dit verzoek door Bas zelf ingediend. Op dat moment was de ondertoezichtstelling beëindigd. Uit de beschikkingen van de rechtbank blijkt niet dat Bureau Jeugdzorg hierover een advies heeft uitgebracht om dit verzoek al dan niet te ondersteunen.

De beweringen die niet op waarheid worden onderzocht

23. In de plannen van aanpak staan onder meer de zorgpunten en sterke punten over Bas beschreven; waar maakt iedereen (zowel Bas als zijn beide ouders afzonderlijk) zich zorgen over en wat vindt men goed gaan. De meningen van de ene ouder over de andere ouder zijn beschreven als mening en niet als feit.

De discussie over de reikwijdte van het contactverbod

24. In de uitspraak van de rechtbank van 30 november 2009, waarin uitspraak is gedaan omtrent de hoofdverblijfplaats en de zorgregeling met betrekking tot Bas, heeft de rechtbank onder andere bepaald dat de moeder tijdelijk geen contact zal hebben met Bas voor een periode van een jaar met ingang van die datum. Uit de contactjournals is naar voren gekomen dat de gezinsvoogd daarna veelvuldig overleg heeft gehad met de juridische afdeling van Bureau Jeugdzorg. De gezinsvoogd heeft met name, nadat daarover tussen haar en de moeder van Bas discussie is ontstaan, proberen uit te zoeken of het sturen van e-mails daar nu wel of niet onder valt. De gezinsvoogd is van mening dat al het contact, dus ook het sturen van e-mails en bellen met Bas daaronder valt. Dezelfde mening is de juridische afdeling toegedaan. De e-mails die de moeder van Bas aan Bas heeft gestuurd zijn meerdere malen onderwerp van gesprek geweest tussen de gezinsvoogd en Bas. In die gesprekken is onder meer door Bas aan de gezinsvoogd

aangegeven deze e-mails niet te willen ontvangen en heeft de gezinsvoogd met Bas besproken hoe hij daarmee om kan gaan nu zij zijn moeder ondanks de beschikking, niet tegen kunnen houden de e-mails te versturen. De gezinsvoogd heeft onder andere aan Bas voorgesteld om de e-mails, als hij die dan op dat moment niet wilde lezen, niet weg te gooien maar op te slaan in een apart mapje zodat hij deze later alsnog zou kunnen lezen.

Beoordeling

25. Bureau Jeugdzorg is van mening, op basis van het onderzoek van De Viersprong, dat Bas rust nodig heeft. Voor de moeder van Bas is het onverteerbaar dat haar zoon niet meer bij haar woont en al het contact met haar vermijdt. Bas heeft steeds alle contact met zijn moeder gemeden en het is zijn keuze om haar niet te informeren over de contactgegevens van zijn school. Het is duidelijk dat zijn moeder alle reacties en handelingen van Bureau Jeugdzorg vervolgens als partijdig heeft ervaren. De vraag is of dat ook terecht is.

26. De vraag die ook gesteld moet worden is of Bureau Jeugdzorg juist is omgegaan met de situatie waarin er onduidelijkheid bestond over het bestaan van een eventueel loyaliteitsconflict bij Bas. Juist staat in dit geval voor onpartijdig en niet vooringenomen: dit houdt in dat overheidsinstanties zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Dit uitgangspunt geldt ook voor instanties die overheidstaken verrichten zoals de Bureaus Jeugdzorg. In dat kader mag van Bureau Jeugdzorg worden verwacht dat beide ouders onpartijdig en onvooringenomen worden benaderd en dat bij hen niet de indruk wordt gewekt dat naar een van hen meer wordt geluisterd dan naar de ander.

Ten aanzien van de geboden hulpverlening aan Bas

27. Na de start van de ondertoezichtstelling, toen Bas al bij zijn vader woonde, hebben de verschillende gezinsvoogden regelmatig contact gehad met zowel Bas en zijn vader als met zijn moeder. Ook is Bas regelmatig thuis opgezocht door zijn gezinsvoogd. De verschillende stukken die de moeder van Bas ter onderbouwing van haar klacht en ook tijdens het onderzoek heeft meegestuurd onderstrepen dat zij zich op allerlei punten voortdurend zorgen maakt over Bas en of er wel op een neutrale manier invulling wordt gegeven aan het plan van aanpak van de ondertoezichtstelling. De gezinsvoogd heeft zich door haar gesprekken met de ouders van Bas en met Bas zelf steeds een beeld gevormd van de visie van beide ouders en van de mening en het belang van Bas.

28. Nadat de ondertoezichtstelling is uitgesproken is Bureau Jeugdzorg gestart met het laten verrichten van onderzoek bij Bas. Uiteindelijk is dit onderzoek verricht door de Viersprong die op basis van gesprekken met Bas en met zijn vader heeft geconcludeerd dat Bas voornamelijk rust nodig heeft. Gezien de onderzoeksvraag is het misschien opmerkelijk dat er geen gesprekken met de moeder van Bas hebben plaatsgevonden,

maar nu Bas ouder is dan twaalf jaar moet De Viersprong zich houden aan het verzoek van Bas om zijn moeder niet bij het onderzoek te betrekken en haar ook geen inzage in het onderzoek te geven. Ook Bureau Jeugdzorg moet zich aan deze wens conformeren en valt daarin niets te verwijten.

29. De wensen en opmerkingen van Bas over zijn moeder zijn voor zijn moeder een groot probleem: niet alleen voor het realiseren van contactmomenten maar ze versterken ook - zelfs met name - het gevoel geen vat te hebben op de situatie maar afhankelijk te zijn van de wensen van Bas waar Bureau Jeugdzorg zich in haar beleving door liet leiden. Dat is heel goed voorstelbaar. Dat Bas, tegen de wil van zijn moeder in, bij zijn vader woont en niet bij haar, maakt het ook begrijpelijk dat zij van mening is dat Bureau Jeugdzorg partijdig heeft gehandeld. Bureau Jeugdzorg is echter van meet af aan te werk gegaan met de insteek het belang van Bas voorop te stellen, dat staat buiten kijf: Bas geeft aan wat hij graag wil en er is besloten aan zijn wensen gehoor te geven, zoals bijvoorbeeld het respecteren van zijn wens om geen adresgegevens van zijn nieuwe school aan zijn moeder te verstrekken, noch zijn vader daartoe een schriftelijke aanwijzing te geven dat zelf te doen zodat zijn moeder toch op de hoogte komt van de gegevens van zijn school. Bureau Jeugdzorg is daarbij niet over één nacht ijs gegaan: er is regelmatig met alle betrokkenen gesproken.

30. Tegelijkertijd heeft Bureau Jeugdzorg aan de moeder van Bas aangegeven welke aspecten uit haar gedrag een negatieve invloed hebben op het realiseren van een contactmoment tussen haar en Bas, zodat deze aspecten een eventueel contact met Bas niet zelf in de weg zullen staan. De Nationale ombudsman heeft de indruk dat de moeder van Bas hier niet voor open kan staan; zij blijft van mening dat dat verschijnselen van het PAS-syndroom zijn. Dat de ondertoezichtstelling niet is verlengd, ondanks dat er uiteindelijk geen contactmoment tussen de moeder van Bas en Bas is gerealiseerd, kan de gezinsvoogden of Bureau Jeugdzorg niet worden verweten. Bureau Jeugdzorg heeft er alles aan gedaan wat binnen de macht van Bureau Jeugdzorg ligt.

31. Dat de moeder van Bas zich toen het niet is gelukt om een contactmoment tussen haar en Bas te organiseren en vervolgens de ondertoezichtstelling ook nog eens niet is verlengd, buitenspel gezet heeft gevoeld is begrijpelijk. Blijft over de vraag of het aan Bureau Jeugdzorg verwijtbaar is dat zij zich buitenspel gezet heeft gevoeld, of dat dit een niet te vermijden gevolg is van de aan Bas verstrekte begeleiding.

Ten aanzien van de ondersteuning van vader in het verzoek om eenhoofdig gezag

32. Vast is komen te staan dat Bureau Jeugdzorg de toezegging heeft gedaan de vader van Bas te ondersteunen wanneer hij een verzoek tot eenhoofdig gezag gaat indienen. De moeder van Bas is van mening dat die toezegging de partijdige houding van Bureau Jeugdzorg onderstreept. Bureau Jeugdzorg heeft hierop laten weten dit te zullen doen omdat het eenhoofdig gezag over Bas in het belang van Bas is, omdat er dan geen

discussie meer kan ontstaan over diverse zaken.

Ten aanzien van de beweringen die niet op waarheid worden onderzocht

33. Tijdens het onderzoek heeft de Nationale ombudsman geen zaken in het dossier aangetroffen waarbij een mening van één van de ouders als een feit of een waarheid is gepresenteerd.

Ten aanzien van de discussie over de reikwijdte van het contactverbod

34. Het is de Nationale ombudsman gebleken dat er bij zowel de moeder van Bas als bij Bureau Jeugdzorg onduidelijkheid heeft bestaan over de reikwijdte van het contactverbod, zo blijkt bijvoorbeeld uit de verschillende contacten tussen Bureau Jeugdzorg en de moeder van Bas daarover, maar ook uit de verschillende contacten tussen de gezinsvoogd en de juridische afdeling van Bureau Jeugdzorg. Voor de rechter was de reden van het opleggen van het contactverbod dat het gedwongen opleggen van contact in strijd is met de zwaarwegende belangen van Bas en dat bij Bas elk draagvlak voor contact ontbreekt. Het is begrijpelijk, gelet op de wensen van Bas zelf, dat Bureau Jeugdzorg het contactverbod ruim heeft geïnterpreteerd, namelijk dat er ook geen e-mail of telefonisch contact mag zijn. Uit de contactjournaals blijkt dat, nadat het contactverbod was opgelegd en de moeder van Bas e-mails bleef sturen, Bas met de gezinsvoogd heeft besproken hoe hij met de door hem ongewenste e-mails moest omgaan. De gezinsvoogd heeft geprobeerd om Bas, ondanks dat zijn moeder in zijn ogen en die van Bureau Jeugdzorg het contactverbod overtrad, wel oog te laten houden voor de situatie waarin zijn moeder zich bevond.

35. Al het bovenstaande in aanmerking genomen concludeert de Nationale ombudsman dat er geen sprake is geweest van (de schijn van) vooringenomenheid of partijdigheid bij Bureau Jeugdzorg. Zonder een oordeel te geven over het al dan niet bestaan van een ziektebeeld of een loyaliteitsconflict -dat valt buiten de expertise en taak van de Nationale ombudsman- is de Nationale ombudsman van mening dat Bureau Jeugdzorg zich tijdens de geboden hulpverlening aan Bas heeft ingespannen om, waar mogelijk, naar ruimte te zoeken om Bas toch op de één of andere manier te motiveren om het contact met zijn moeder aan te gaan. Dat de moeder van Bas zich buitenspel gezet heeft gevoeld, valt Bureau Jeugdzorg niet te verwijten.

36. Nu Bas zelf uiteindelijk het verzoek om eenhoofdig gezag heeft ingediend en daarmee te kennen heeft gegeven dat hij dit zelf ook daadwerkelijk wil terwijl zijn vader daar terughoudend in is gebleven, is de Nationale ombudsman van mening dat Bureau Jeugdzorg met de toezegging het verzoek te zullen ondersteunen vanuit het belang van Bas heeft gedacht. Er is niet gebleken dat er daarin sprake is geweest van een partijdige opstelling.

37. De manier waarop Bureau Jeugdzorg het contactverbod heeft opgevat was in lijn met de wens van Bas op dat moment en daarvan kan niet worden gesteld dat deze opvatting partijdig is geweest.

38. De Nationale ombudsman is van oordeel dat Bureau Jeugdzorg niet vooringenomen en partijdig heeft gehandeld. De gedraging van Bureau Jeugdzorg is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging over Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant is niet gegrond.

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

De gezinsvoogd en Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoekster gaf aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

Daar waar letterlijke citaten zijn opgenomen wordt de werkelijke naam van de jongen weergegeven met (...).

Het verzoekschrift, met daarbij de stukken van de interne klachtbehandeling bij Bureau Jeugdzorg als bijlagen, ontvangen op 26 december 2010;

Een toelichting op de klacht van de moeder van Bas, met verschillende bijlagen waaronder diverse rechterlijke beschikkingen, plannen van aanpak van Bureau Jeugdzorg, het raadsrapport van oktober 2008 met bijbehorende bijlagen, ontvangen op 14 januari 2011;

De reactie van Bureau Jeugdzorg op het onderzoek van de Nationale ombudsman, met daarbij onder andere de volledige contactjournaals en de plannen van aanpak van juni 2009 en juni 2010, ontvangen op 21 april 2011;

Aanvullende informatie van de moeder van Bas, waaronder diverse e-mails tussen de moeder van Bas en Bureau Jeugdzorg, ontvangen op 10 mei 2011;

De reactie van de moeder van Bas op de reactie van Bureau Jeugdzorg, ontvangen op 17 mei 2011;

Op meerdere data na 17 mei 2011 is er nog diverse aanvullende informatie ontvangen. Deze informatie betrof voornamelijk de gang van zaken na de beëindiging van de ondertoezichtstelling.

1 de naam Bas is een gefingeerde naam